

„V UMĚNÍ VOLNOST“
Členská výstava Výtvarného odboru Umělecké besedy
Clam-Gallasův palác, Husova 20, Praha 1 – Staré Město
8. 12. 2016 – 8. 1. 2017

Výstava „**V umění volnost**“, konaná v **Clam-Gallasově paláci v Praze**, navazuje na tradici dlouholeté a bohaté výstavní činnosti Výtvarného odboru Umělecké besedy. Vystavuje zde šedesát sedm členů a hostů VOUB všech současných uměleckých generací – jmenujme například Olbrama Zoubka, Jiřího Šalamouna, Aleše Lamra a řadu dalších uznávaných umělců. Je vystaveno kolem osmdesáti děl – obrazů, kreseb, soch, plastik, reliéfů, fotografií i autorských tapiserií.

Výstava „V umění volnost“ navazuje na tradici dlouholeté a bohaté výstavní činnosti Výtvarného odboru Umělecké besedy. Na úvod je důležité zdůraznit významnou skutečnost, že pro členství ve Výtvarném odboru současné UB není určující příslušnost k jedné generační vrstvě ani sdílení jednotného „programového“ tvůrčího názoru. Naopak jedním z hlavních charakteristických rysů je nyní, stejně jako v době založení, tolerantní přátelské prostředí, v němž se mohou setkávat umělci různých generací, disciplín a stylového zaměření. Umělecká beseda sdružuje nejenom výtvarníky, ale také literáty, hudebníky, teoretiky a přátele umění a je tak jedním z mála spolků, které se věnují vzájemné komunikaci mezi jednotlivými uměleckými obory. Varyto (mýtický staroslovanský hudební nástroj podobný lyře) se třemi strunami a třemi květy, sloužící jako erbovní znamení Umělecké besedy, tak symbolizuje její tři odbory – literární, hudební a výtvarný.

K založení Umělecké besedy v roce 1863 vedla snaha o vymanění českého umění z provincialismu a jeho pozvednutí na evropskou úroveň. Hlavní cíle těsně souvisely s myšlenkami národního obrození a ideou vzniku Národního divadla. Při založení stáli Bedřich Smetana, Josef Mánes a Vítězslav Hálek. Po první světové válce se pro tvorbu Umělecké besedy stal charakteristickým vztah k zemi, kraji, domovu a lidské práci. Od dvacátých let získával spolek na přitažlivosti a vedle SVU Mánes se stal nejvýznamnějším uměleckým sdružením u nás. V padesátých letech byla její činnost postupně potlačována a k jejímu úplnému zrušení došlo v rámci normalizační represe v roce 1972. Po návratu demokracie této zemi byl spolek obnoven v roce 1990, a v roce 1992 v pražském Mánesu uspořádal Výtvarný odbor první členskou výstavu. Od roku 2007 se uskutečnila řada koncepčněji zaměřených výstav, konaných po celé republice, a to za „signální“ účasti nových členů – především mladých tvůrců.

Tato výstava, nazvaná podle zakladatelského hesla spolku, je nejen připomenutím jedinečné tradice Umělecké besedy, ale i reprezentativním pohledem na kvalitu a rozmanitost současné podoby VOUB. Zde, v širokém lidském a uměleckém rozpětí, nacházejí prostor pro vzájemný (a snad i citlivě nastavený) dialog autoři, narození ve dvacátých letech dvacátého století s dalšími generacemi včetně té narozené až v letech osmdesátých. Prostory Clam-Gallasova paláce jsou pak k tomuto dialogu výjimečně inspirativní platformou.

'IN ART THERE IS FREEDOM'
Member's exhibition of the Fine Arts Section of Umělecká beseda
Clam-Gallas Palace, Husova 20, Prague 1 – Old Town
8. 12. 2016 – 8. 1. 2017

The exhibition 'In Art There Is Freedom', staged at Clam-Gallas Palace in Prague follows on from the long and rich tradition of the Fine Arts Section of Umělecká beseda. It should be stressed from the outset that membership in Umělecká beseda is not determined by an artist belonging to a particular generation or sharing a unified 'programmatic' artistic outlook. On the contrary, one of its main characteristic features is – nowadays, just as at the time the association was originally founded – a tolerant and friendly atmosphere in which artists from various generations, disciplines and stylistic orientations can meet with each other. Umělecká beseda brings together not only artists but also writers, musicians, theoreticians and friends of art, and it is one of the few associations devoted to mutual communication between individual disciplines. The 'varyto' (a mythical Slavonic musical instrument similar to a lyre) with its three strings and three flowers that is the emblem of Umělecká beseda thus represents its three sections: the fine arts, music, and literature and drama.

The founding of Umělecká beseda in 1863 was brought about by an effort to help Czech art break free of provincialism and elevate it to a European level. Its main aims were closely connected with the ideas of the Czech National Revival and the idea of creating a Czech National Theatre. Among its founders were the composer Bedřich Smetana, the artist Josef Mánes and the writer Vítězslav Hálek. Its members subsequently came to include the painters Karel Purkyně, Soběslav Hyppolit Pinkas, Jaroslav Čermák, Antonín Chittussi, Mikoláš Aleš, Václav Brožík, František Ženíšek, the sculptors Josef Václav Myslbek and Bohuslav Schnirch and many other major figures of Czech culture. A critical period arose at the end of the 19th century when the patriotic programme lost its topical relevance and the association suffered a lack of interest. In 1909 decisive changes occurred that were brought about by a group of young painters led by Václav Rabas in an effort to revive the stagnating association. In the period following the First World War, Umělecká beseda came to be characterised by a relationship towards the land, the countryside, one's home and human work. From the 1920s the association became more attractive once again, and alongside SVU Mánes it became the most important arts association in this country. There was an increased interest in urban life, social themes and topics taken from everyday life. Umělecká beseda also functioned during the Second World War, when several of its members founded Group 42. In the 1950s the association's activities were gradually suppressed and it was abolished completely in 1972 as part of the hard-line Communist repression of independent culture.

After democracy returned to this country, the association was renewed in 1990 and in 1992 the Fine Arts Section staged the first members' exhibition at the Mánes Gallery in Prague. Over recent years the Fine Arts Section has organised a series of members' exhibitions, including a major survey of work by members past and present staged in late 2003 and early 2004 at the City Library spaces of the Prague City Gallery to mark the 140th anniversary of the founding of Umělecká beseda. From 2007 onwards, this was followed by a number of

more specifically themed exhibitions at selected venues throughout the Czech Republic that, with significance for the future, featured a 'new wave' of young artists.

This exhibition, whose title is taken from the association's founding slogan, is intended not only as a commemoration of the unique tradition of Umělecká beseda, but (perhaps above all) as a representative view of the diversity and excellence its Fine Arts Section today. Here, in a broad human and artistic spectrum, the generation of artists born in the 1920s finds space for a sensitive mutual dialogue with subsequent generations including the latest one born during the 1980s – moreover in the inspiring halls of Clam-Gallas Palace.

Jaroslav Vanča

O tvůrčí stálosti aneb Co se u nás „vybesedovalo“

Řekneme-li právě dnes, že Výtvarný odbor Umělecké besedy navazuje na to nejživotnější, výrazově a významově nejsilnější v tradici českého výtvarného umění, mohli bychom se zároveň se zlou potázat u představitelů a teoretiků soudobých „vizuálních tendencí“. Jenže my zároveň víme, že toto naše – v časovém smyslu vertikální – vyznavačství kontinuity a návaznosti je faktorem zároveň hodnotovým i hodnotícím, sebekritickým. Stačí ještě před shlédnutím výstavy nahlédnout do seznamu vystavujících. Nositelé oněch významných a v uměleckém provozu silně rezonujících jmen nejstarší generace členů UB se většinou neskrývají ve svých ateliérech. Pobývají s námi jaksí průběžně, vystavují a inspirují... Vidíme se takto několikrát do roka, ať už na akcích výtvarných, či těch, pořádaných „besedáky“ z odboru hudebního či literárního. A tak stejně jako ona spojitost a tenze vertikální je pro naši práci nepostradatelné a určující i hřejivé vědomí souručenství vlastní tvorby, tedy faktor horizontální. Ano, sdružujeme se, a to snad déle a intenzivněji, než většina ostatních uměleckých spolků. V individualizovaném a entropickém světě žijeme pokud možno „dostředivě“, abychom zároveň pravidelně vydávali počet ze své tvorby v jaksí slavnostnějším, „odstředivém“ čase spolkových výstav. Krajina, figura či svět, pojaté v modu předmětnosti, geometričnosti, abstrakce konstruktivní či lyrické... Jisto je, že zde zastoupení tvůrci i jejich díla o sobě „vědí“. Výstavou vedou neviditelné trajektorie...